

Spis treści

I. Analiza wydatkowania środków finansowych przez MOPS w 2013 roku.	
1.1. Źródła finansowania zadań MOPS	2
1.2. Środki finansowe z budżetu gminy	5
1.3. Środki finansowe z budżetu wojewody i EFS	6
1.4. Wydatki związane z realizacją zadań powierzonych MOPS Ciechanów	7
1.5. Wykonanie dochodów związanych z realizacją zadań	8
II. Realizacja zadań w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Ciechanowie	
<u>Zadania MOPS w obszarze pomocy społecznej</u>	
2.1. Charakterystyka osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej	9
2.2. Powody przyznania pomocy społecznej	10
2.3. Analiza świadczeń przyznanych na podstawie ustawy o pomocy społecznej	12
2.4. Praca socjalna	14
2.5. Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	16
2.6. System wsparcia i opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi	16
2.6.1. Placówki wsparcia dziennego	17
2.6.2. Usługi opiekuńcze	17
2.6.3. Zapewnienie całodobowej opieki	18
2.7. System wsparcia bezrobotnych	
2.7.1. Formy pomocy kierowane do osób bezrobotnych	20
2.7.2. Projekt systemowy „Szansa na lepsze jutro”	21
2.8. System wsparcia osób bezdomnych	23
<u>Zadania MOPS w obszarze świadczeń rodzinnych</u>	
2.9. System świadczeń rodzinnych	25
<u>Zadania MOPS w obszarze funduszu alimentacyjnego</u>	
2.10. Fundusz alimentacyjny	27
III. Strategia rozwiązywania problemów społecznych	29
IV. Podsumowanie	31

Wstęp

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechanowie jest jednostką organizacyjną Gminy Miejskiej Ciechanów realizującą zadania gminy z zakresu pomocy społecznej, ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, świadczeń rodzinnych oraz ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Środki na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej pochodzą z budżetu gminy, dotacji wojewody oraz Europejskiego Funduszu Społecznego. Zadania w obszarze wsparcia rodziny i systemie pieczy zastępczej finansowane są z budżetu gminy oraz dotacji wojewody. Zadania z zakresu świadczeń rodzinnych oraz ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów finansowane są z budżetu wojewody.

I. Analiza wydatkowania środków finansowych przez MOPS w 2013 roku.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechanowie prowadzi samodzielnie gospodarkę finansową i pokrywa wydatki ze środków otrzymanych z budżetu Miasta, a uzyskane dochody odprowadza do tego budżetu.

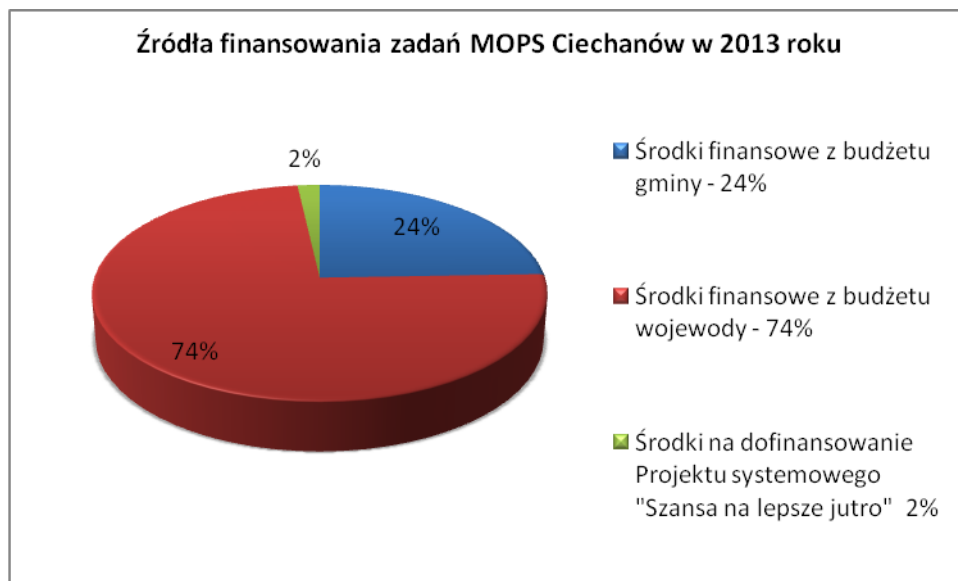
W okresie sprawozdawczym Ośrodek realizował zadania zlecone i własne w ramach, których udzielana była pomoc pieniężna, rzeczowa, usługowa i praca socjalna. Finansowanie zadań odbywało się zgodnie z ustawą o finansach publicznych oraz ustawą o rachunkowości. Ośrodek rozliczał się z dochodów i wydatków na zasadach ustalonych dla jednostek budżetowych. Wydatki na realizację zadań własnych pokrywane były z budżetu gminy, zaś wydatki na realizację zadań zleconych z zakresu administracji rządowej pokrywane były z budżetu wojewody.

1.1. Źródła finansowania zadań MOPS.

Wydatki Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ciechanowie według planu finansowego na 2013 rok wynosiły 17.063.990,51 złotych (wydatki zrealizowano na poziomie 99,65%).

Na wydatkowaną kwotę składały się:

1. Środki finansowe z budżetu gminy 4.173.496,23 zł.
2. Środki finansowe z budżetu wojewody 12.583.281,24 zł.
3. Środki na dofinansowanie projektu systemowego „szansa na lepsze jutro” – 307.213,04 zł.

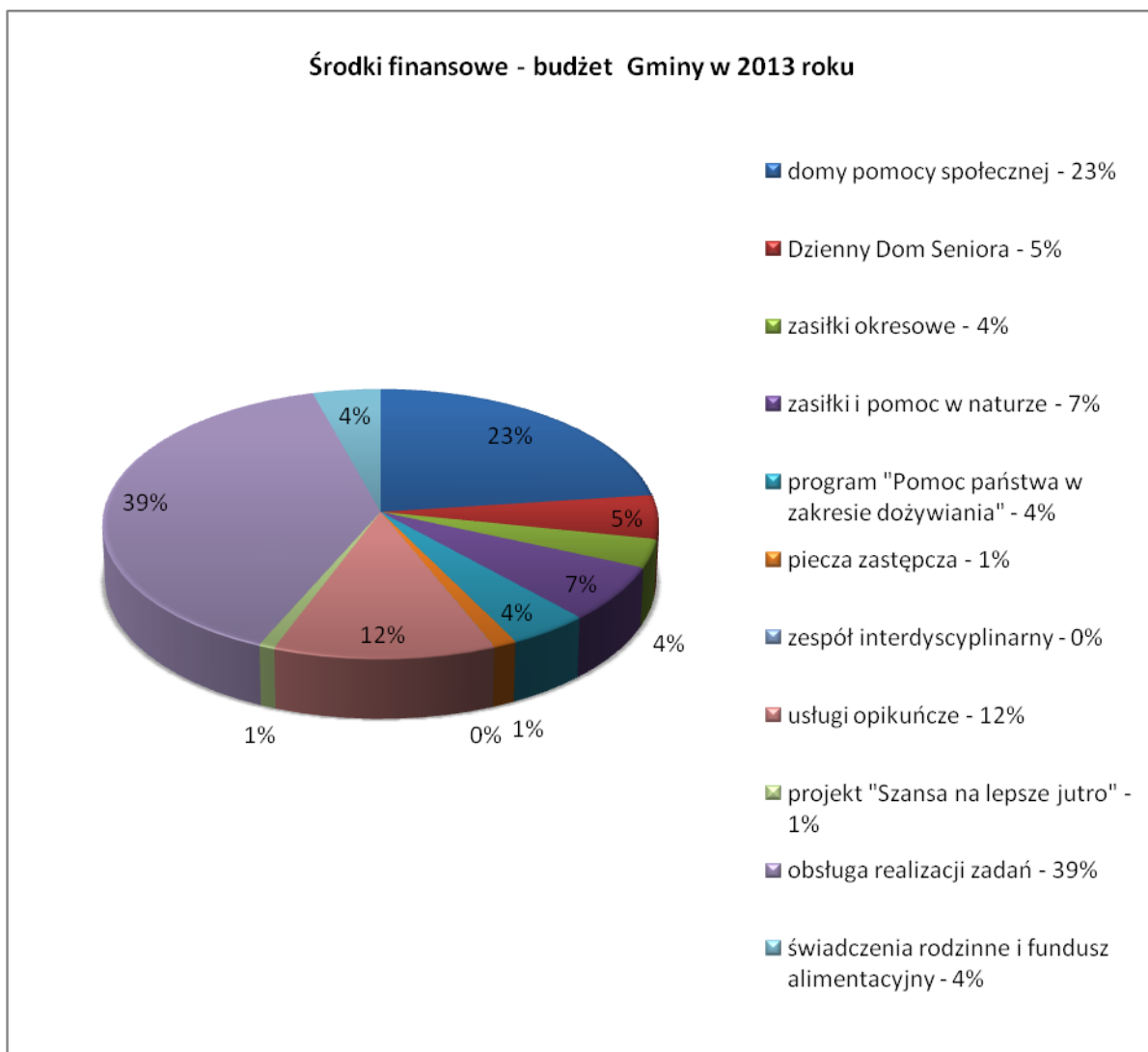
Zasady finansowania zależne są od typu realizowanego zadania. Zadania własne gminy w formie zasiłków stałych, zasiłków okresowych, realizacji ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, utrzymania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej były częściowo dotowane środkami finansowymi z budżetu wojewody.

Zadanie	Środki budżetu Gminy	%	Dotacje	%	Źródło dofinansowania	łącznie
Zasiłki celowe i pomoc w naturze oraz składki emerytalno-rentowe	276.819,91	100,00	0	0	0	276.819,91
Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania	181.134,00	45,50	217.000,00	54,50	budżet wojewody	398.134,00
Zasiłki okresowe	141.311,50	21,03	530.663,00	78,97	budżet wojewody	671.974,50
Zasiłki stałe	0	0	518.579,57	100,00	budżet wojewody	518.579,57
Usługi opiekuńcze	497.175,50	100,00	0	0		497.175,50
Pobyty osób niesamodzielnych w domach pomocy społecznej	958.577,00	100,00	0	0		958.577,00
Zadania realizowane w ramach Projektu systemowego	36.041,75	10,50	307.213,04	89,50	Europejski Fundusz Społeczny	343.254,79
Świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny	179.889,78	1,74	10.135.211,00	98,26	budżet wojewody	10.315.100,78
Dodatki do świadczenia pielęgnacyjnego	0	0	201.562,00	100,00	budżet wojewody	201.562,00
Składki zdrowotne	0	0	87.347,15	100	budżet wojewody	87.347,15
Ośrodki wsparcia	218.667,93	100	0	0		218.667,93
Pieczą zastępczą	52.803,17	76,52	16.202,00	23,48	Budżet wojewody	69.005,17
Obsługa Zespołu Interdyscyplinarnego	800,00	100,00	0	0		800,00
Utrzymanie MOPS	1.630.275,62	65,03	876.716,52	34,97	budżet wojewody	2.506.992,14
Ogółem wydatki	4.173.496,23	24,46	12.890.494,28	75,54	X	17.063.990,51

1.2 Środki finansowe z budżetu gminy – 4.173.496,23 zł.

Poszczególne zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechanowie ze środków własnych gminy kształtowały się w następujący sposób:

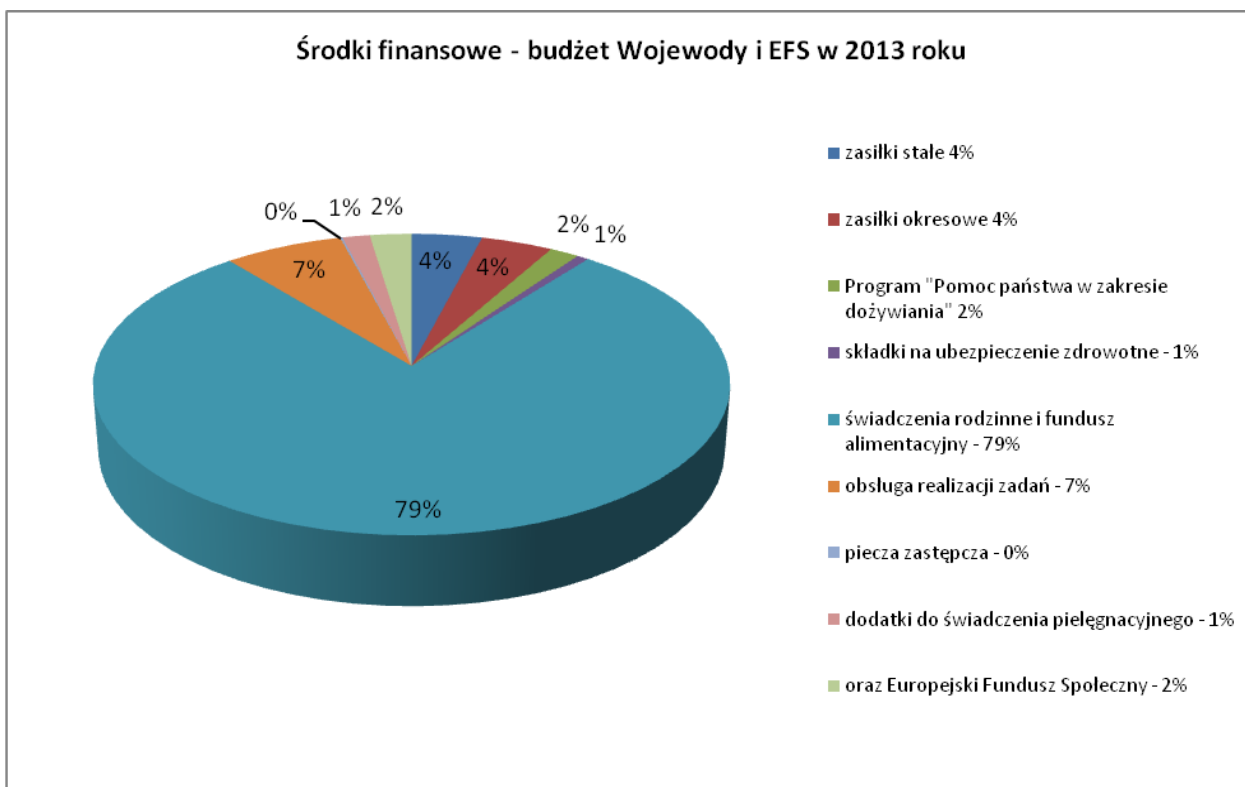
- domy pomocy społecznej – 958.577,00 zł
- ośrodki wsparcia (Dzienny Dom Seniora) – 218.667,93 zł
- zasiłki okresowe – 141.311,50 zł.
- zasiłki i pomoc w naturze – 276.819,98 zł
- program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” - 181.134,00 zł.
- piecza zastępcza – 52.803,17 zł.
- zespół interdyscyplinarny - 800,00 zł.
- usługi opiekuńcze - 497.175,50 zł
- wkład własny do projektu systemowego „Szansa na lepsze jutro” - 36.041,75 zł.
- obsługa realizacji zadań (utrzymanie MOPS) - 1.630.275,62 zł.
- świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny – 179.889,78 zł.

1.3. Środki finansowe z budżetu wojewody i EFS - 12.890.494,28 zł

Poszczególne zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechanowie ze środków finansowych na zadania zlecone gminie kształtowały się w następujący sposób:

- zasiłki stałe – 518.579,57 zł
- zasiłki okresowe – 530.663,00 zł.
- program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” -217.000,00 zł.
- składki na ubezpieczenie zdrowotne – 87.347,15 zł.
- świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny – 10.135.211,00 zł.
- obsługa realizacji zadań – 876.716,52 zł.
- piecza zastępcza – 16.202,00
- dodatki do świadczenia pielęgnacyjnego – 201.562,00 zł.
- oraz Europejski Fundusz Społeczny – 307.213,04 zł.

Środki finansowe na realizację zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów stanowiły 79% wszystkich wydatków z budżetu państwa na zadania zlecone oraz dofinansowania do zadań własnych gminy.

1.4. Wydatki związane z realizacją zadań powierzonych MOPS Ciechanów.

<i>Dział</i>	<i>Rozdział</i>	<i>Nazwa</i>	<i>Plan</i>	<i>Wykonanie</i>	<i>%</i>
852	Pomoc społeczna				
	85202	domy pomocy społecznej	958.577,00	958.577,00	100%
	85203	ośrodki wsparcia	218.667,93	218.667,93	100%
	85212	świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	10.355.122,78	10.315.100,78	99,61%
	85213	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz niektóre świadczenia rodzinne	88.449,00	87.347,15	98,75%
	85214	Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe	948.794,48	948.794,48	100%
	85219	ośrodek pomocy społecznej	2.509.709,62	2.506.992,14	99,89%
	85228	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	497.175,50	497.175,50	100%
	85295	Pozostała działalność	602.574,00	599.696,00	99,52
	85201	Placówki opiekuńczo-wychowawcze	13.543,75	13.543,75	100%
	85204	Rodziny zastępcze	31.014,00	31.014,00	100%
	85205	Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	800,00	800,00	100%
	85206	Wspieranie rodziny	24.447,42	24.447,42	100%
	85216	Zasiłki stałe	520.000,00	518.579,57	99,73%
853	85395	Pozostała działalność projekt „Szansa na lepsze jutro”	354.243,07	343.254,79	96,90%
RAZEM			17.123.118,55	17.063.990,51	99,65%

1.5. Wykonanie dochodów związanych z realizacją zadań.

Nazwa	Rodzaj dochodu	Plan	Wykonania	%
Ośrodek wsparcia	z tytułu opłat za Dzienny Dom Seniora	38.501,00	38.501,40	100%
Usługi opiekuńcze	z tytułu opłat za usługi opiekuńcze	85.700,00	84.852,68	99,01%
MOPS	z różnych dochodów	1.436,00	1.446,41	100,72%
MOPS	odsetki bankowe	11.850,00	15.655,23	132,11%
Domy pomocy społecznej	z tytułu odpłatności za dom pomocy społecznej	43.354,00	43.354,24	100%
Świadczenia rodzinne	z tytułu zaliczki alimentacyjnej	21.923,00	16.44,83	75,01%
Świadczenia rodzinne	Z tytułu zwrotu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego	107.900,00	95.690,74	88,68%
MOPS	odsetki ustawowe	36,00	30,64	85,11%
MOPS	z tytułu kosztów upomnienia	1.050,00	996,00	94,86%
MOPS	Sprzedaż składników majątkowych	1.250,00	1.250,00	100%
Razem		313.000,00	298.222,17	95,28%

II. Realizacja zadań w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Ciechanowie.

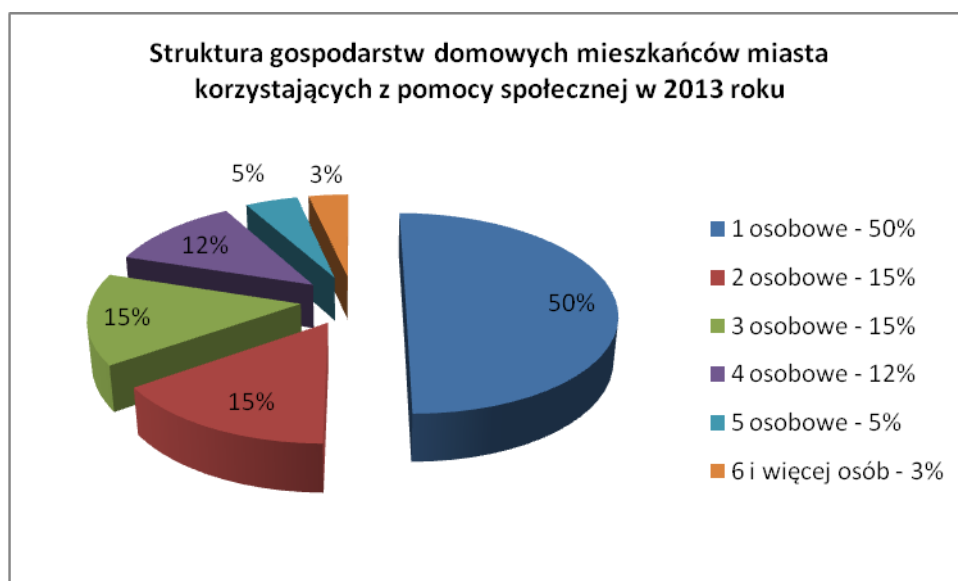
ZADANIA MOPS W OBSZARZE POMOCY SPOŁECZNEJ

2.1. Charakterystyka osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2012 r. w Gminie Miejskiej Ciechanów zamieszkiwały 44974 osoby. Z różnych form wsparcia w obszarze ustawy o pomocy społecznej w 2013 roku skorzystały 1454 rodziny w których żyło 3175 osób. Dzięki funkcjonującemu systemowi pomocy społecznej udzielono wsparcia 7% mieszkańców miasta.

Typ rodzin objętych pomocą ze względu na liczbę osób w rodzinie

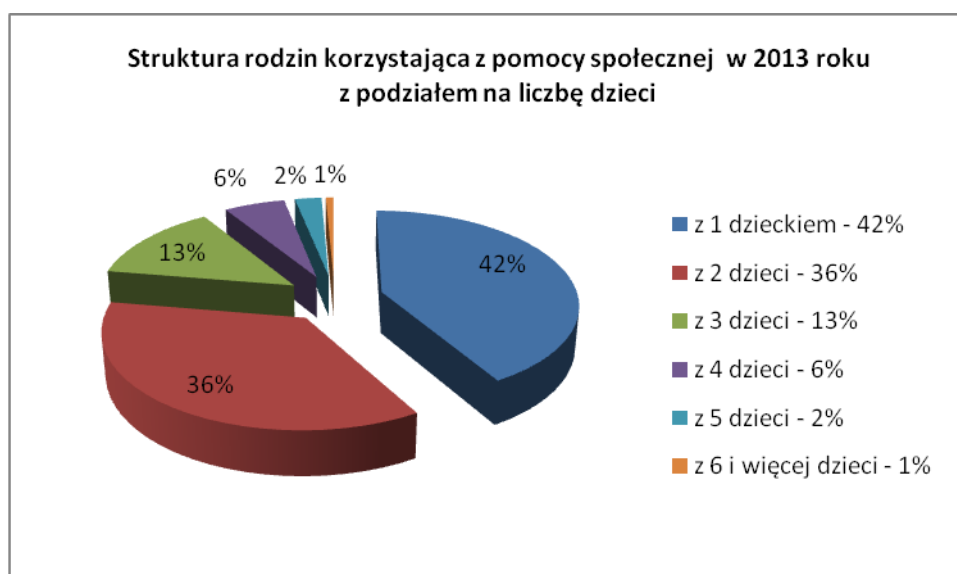
Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Rodziny ogółem	1454	3175
<i>w tym o liczbie osób</i>		
1	728	728
2	221	442
3	213	639
4	173	692
5	68	340
6 i więcej	51	334

Z analizy danych wynika, że 50% stanowią jednoosobowe gospodarstwa domowe. Z 1454 rodzin korzystających ze wsparcia w 558 rodzinach wychowywały się małoletnie dzieci.

Typ rodzin wychowujących małoletnie dzieci objętych pomocą ze względu na liczbę osób w rodzinie

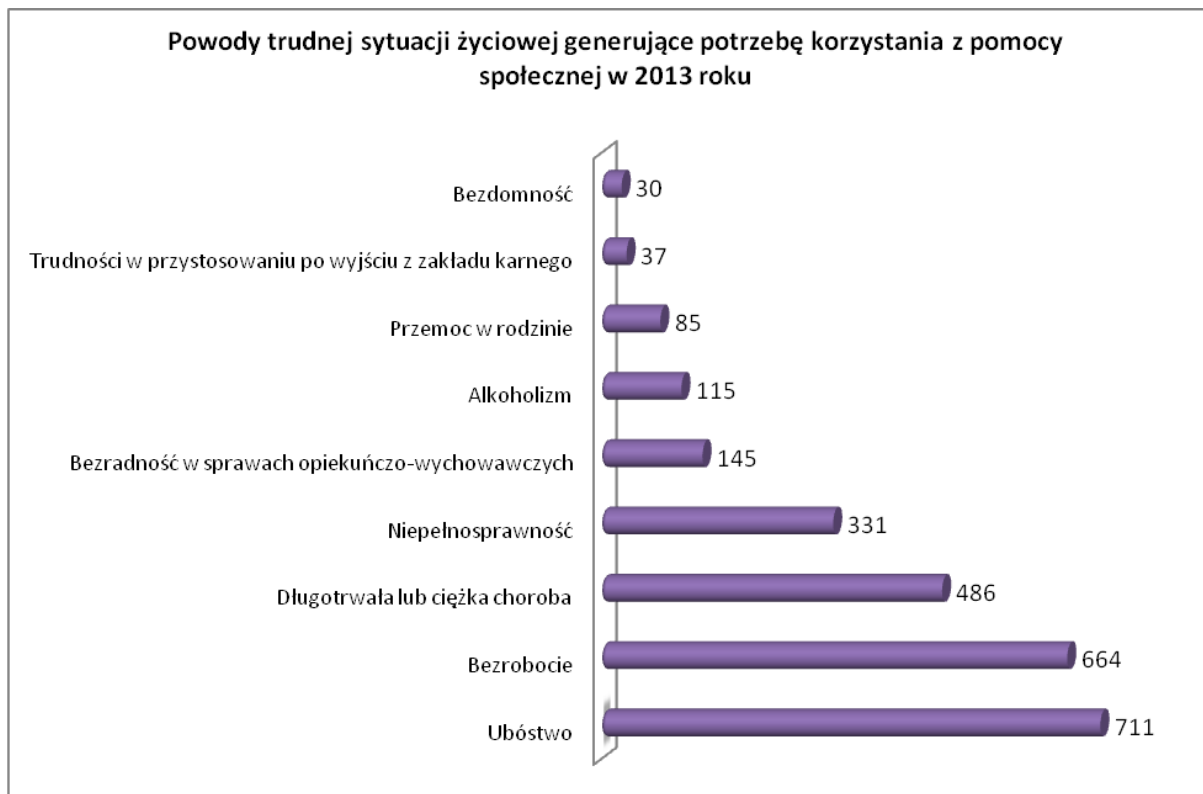
Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Rodziny z dziećmi ogółem	558	2 051
o liczbie dzieci		
1	232	617
2	201	757
3	75	358
4	32	190
5	14	93
6	1	8
7 i więcej	3	28

2.2. Powody przyznania pomocy społecznej

Krąg osób korzystających z różnorodnych form wsparcia jest szeroki i odzwierciedla aktualne problemy lokalnej społeczności związane z zatrudnieniem, sytuacją zdrowotną i zabezpieczeniem społecznym. Pomoc kierowana jest do mieszkańców zgodnie z potrzebami i

możliwościami gminy. Koncentruje się w obszarze pomocy materialnej, usługowej lub szeroko rozumianej pracy socjalnej.

Z powyższych danych wynika, iż bezrobocie w dalszym ciągu stanowi dominujący problem wśród rodzin korzystających z funduszu pomocy społecznej. Trudna sytuacja na rynku pracy jak również niskie kwalifikacje zawodowe w znacznym stopniu utrudniają klientom Ośrodka podjęcie zatrudnienia.

Długotrwała choroba i niepełnosprawność to kolejne przyczyny przyznawania pomocy zarówno materialnej jak również usługowej. Wsparcie dla tej grupy osób, biorąc pod uwagę prognozy demograficzne, będzie wymagało rozszerzenia katalogu świadczeń.

Bezradność rodzin w sprawach opiekuńczo-wychowawczych to również bardzo istotny problem społeczny, często powiązany z brakiem zatrudnienia rodziców i ubóstwem rodziny. Nieracjonalne gospodarowanie posiadanymi zasobami finansowymi, brak opieki nad dziećmi, niskie umiejętności opiekuńczo-wychowawcze w skrajnych przypadkach prowadzą do umieszczenia dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Wsparcie rodzin niewydolnych wychowawczo jako zadanie gminy o charakterze obowiązkowym, zostało szczegółowo opisane w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Obszary problemów społecznych w zakresie alkoholizmu, przemocy w rodzinie, trudności w przystosowaniu po wyjściu z zakładu karnego występują w podobnych do 2012 roku wielkościach. Podejmowane przez pracowników socjalnych działania koncentrują się na rozpoznawaniu zjawiska, budowaniu planu pomocy o charakterze interwencyjnym, socjalnym, psychologicznym i prawnym oraz jego realizacji.

Bezdomność nie należy w Gminie Miejskiej Ciechanów do dominującego problemu społecznego. Jednak choć w niewielkim zakresie to liczba osób bezdomnych systematycznie rośnie. Z tego powodu system pomocy osobom bezdomnym stał się elementem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej Ciechanów.

2.3. Analiza świadczeń przyznanych na podstawie ustawy o pomocy społecznej.

Praca pracownika socjalnego to działalność zawodowa opierająca się na niesieniu pomocy osobom potrzebującym poprzez różne formy działania w obszarze finansowym, opiekuńczym i wspierającym w formie pracy socjalnej.

Pomoc finansowa kierowana jest do osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej. Zgodnie z zapisami ustawy prawo do świadczeń z pomocy społecznej przysługuje:

- osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza 542,00 złote
- rodzinie, w której dochód na osobę nie przekracza 456,00 złotych.

Poza spełnieniem kryterium dochodowego konieczne jest wystąpienie co najmniej jednej okoliczności powodującej istnienie problemu społecznego np.: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej choroby, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony macierzyństwa, wielodzietności itp.. Do najczęściej przyznawanych form pomocy pieniężnej należą zasiłki celowe, okresowe, stałe, świadczenia pieniężne z wieloletniego programu rządowego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Pomoc opiekuńcza to przede wszystkim wsparcie dla osób w wieku sędziwym i osób niepełnosprawnych poprzez ofertę pomocową w formie pobytu w ośrodkach wsparcia, świadczenia usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, kierowanie osób niesamodzielnych do placówek zapewniających całodobową opiekę.

Zasiłki stałe, jako zadanie własne gminy o charakterze obowiązkowym, przyznawane są osobom, które ze względu na wiek lub niepełnosprawność nie mogą podejmować pracy zarobkowej, zaś środki finansowe jakimi dysponują są poniżej ustawowego kryterium dochodowego. Nie mają osób zobowiązanych do alimentacji lub osoby te ze względu na niskie źródła utrzymania nie są w stanie wspierać ich finansowo. Osoby pobierające zasiłek stały, jeśli nie posiadają innego tytułu ubezpieczenia podlegają obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z tytułu prawa do zasiłku stałego.

Zasiłki okresowe i celowe należą do kategorii świadczeń o charakterze obowiązkowym. Jako zadania własne gminy wypłacane są osobom i rodzinom, które osiągają dochody poniżej ustalonego kryterium dochodowego. Świadczenia przyznawane są osobom i rodzinom w szczególności z powodu występującego w rodzinie bezrobocia, długotrwałej choroby lub niepełnosprawności.

Zasiłek celowy przysługuje osobom i rodzinom, których dochód jest niższy od kryterium dochodowego określonego w ustawie. Jest świadczeniem jednorazowym przyznawanym głównie na zakup żywności, opału, odzieży, zakup leków, schronienie. Z tych środków pokrywane są również koszty pogrzebu osób, których rodzina nie miała możliwości tego uczynić. Specjalny zasiłek celowy może być przyznany w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie lub rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe.

Sprawianie pogrzebu to również zadanie własne gminy o charakterze obowiązkowym. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej dokonuje opłaty za pogrzeb w sytuacji gdy zmarła osoba samotna, nie była ubezpieczona i nie miała rodziny, która mogłaby pochować zmarłego. W 2013 roku Ośrodek sfinansował koszty pogrzebu dla 6 osób.

Zgodnie z Rządowym programem „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” pomoc w formie gorącego posiłku lub świadczenia pieniężnego może być przyznawana bezpłatnie, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 150% kryterium dochodowego.

Dodatkowo, rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji socjalno-bytowej objęte zostały przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechanowie pomocą w naturze w formie odzieży i obuwia z magazynu Ośrodka oraz pieczywa cukierniczego i artykułów spożywczych. W 2013 roku 1400 par nowego obuwia Ośrodek pozyskał z Urzędu Skarbowego. Zaprzyjaźnione z Ośrodkiem cukiernie przekazują na potrzeby klientów pomocy społecznej wyroby cukiernicze, które nie zostały sprzedane w sklepach w danym dniu. Wyroby te są dzielone wśród rodzin najbardziej potrzebujących, przede wszystkim ubogich i o niskich dochodach.

Do zadań własnych gminy należy również zapewnienie usług opiekuńczych i zapewnienie miejsca w domu pomocy społecznej osobom wymagającym tej formy wsparcia.

W sprawach świadczeń pomocy społecznej wydano 6709 decyzji administracyjnych, z tego 66 decyzji odmawiających przyznania pomocy. Przyczyną wydania decyzji odmownych było:

- w 45 przypadkach przekroczenie kryterium dochodowego,
- w 8 przypadkach decyzję odmowną wydano w związku z brakiem współpracy klienta z pracownikiem socjalnym,
- w 5 przypadkach decyzja przyznająca świadczenie za dany okres została już wydana,
- w 2 przypadkach nie było możliwości przeprowadzenia wywiadu środowiskowego, który jest podstawą do przyznania pomocy,
- w 2 przypadkach odmówiono pomocy z uwagi na fakt odbywania kary pozbawienia wolności (zgodnie z art.13 ustawy o pomocy społecznej osobie odbywającej karę pozbawienia wolności nie przysługuje prawo do świadczeń z pomocy społecznej).
- w 3 przypadkach brak podstaw prawnych był przyczyną odmowy świadczenia (odmowa przeniesienia mieszkańca domu pomocy społecznej do innej placówki, odmowa skierowania do domu pomocy społecznej z uwagi na samodzielność klientki w procesie samoobsługi, brak możliwości przyznania świadczenia z uwagi na fakt, iż w tym czasie klient przebywał poza miejscem zamieszkania),
- w 1 przypadku odmówiono zasiłku celowego na zakup nowej pralki automatycznej. Zakup nowej pralki automatycznej nie jest pierwszą potrzebą mieszczącą się w katalogu świadczeń z pomocy społecznej.

Wydano również 567 zaświadczeń, przede wszystkim do celów uzyskania dodatku mieszkaniowego, w sprawach ubiegania się o stypendium szkolne, do sądu, Komendy Powiatowej Policji, ZUS, komorników.

2.4. Praca socjalna

Pomoc w formie pracy socjalnej należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym. Jest to działalność zawodowa, której celem jest wsparcie prawidłowego rozwoju osób i rodzin korzystających z pomocy.

W 2013 roku praca socjalna kierowana była do 1258 rodzin, w tym w 354 rodzinach prowadzona była wyłącznie praca socjalna (rodziny nie korzystały z pomocy finansowej, usługowej czy rzeczowej). Prowadzona była najczęściej w rodzinach borykających się z problemem bezrobocia, niepełnosprawności, problemami opiekuńczo-wychowawczymi.

Bardzo ważnym a zarazem delikatnym problemem jest przemoc w rodzinie. Często przyczyną przemocy są uzależnienia. W ramach prowadzonej pracy socjalnej pracownicy socjalni monitorowali zjawisko przemocy w rodzinie. Fakt, iż pracownik socjalny może uzyskać wsparcie ze strony innych instytucji (Policja, Prokuratura, Sąd, Kurator) daje możliwość skuteczniejszego działania.

Praca socjalna to nie tylko działania indywidualne nakierowane na osobę i rodzinę. W ramach pracy socjalnej pracownicy socjalni podejmują współpracę ze społecznościami lokalnymi angażując mieszkańców w życie społeczne.

Od wielu już lat Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechanowie pozyskuje wolontariuszy do współpracy przy rozwiązywaniu problemów społecznych występujących w

naszej społeczności. . W 2013 roku pracowało 31 wolontariuszy w 12 środowiskach oraz w Dziennym Domu Seniora i w Świetlicy przy Parafii Św. Piotra. Wolontariuszami byli w większości uczniowie i studenci (22), emeryci i renciści (1), osoby pracujące (3), osoby bezrobotne (5). Do najbardziej popularnych form wsparcia należy pomoc w wyrównywaniu braków edukacyjnych, pomoc osobom starszym i niepełnosprawnym poprzez rozmowy wspierające. Wolontariusze wspierali również imprezy integracyjne np. Choinki Noworoczne dla dzieci.

Pomoc w wyrównywaniu braków edukacyjnych dla dzieci uczęszczających do szkół podstawowych i gimnazjów w nauce oraz odrabianiu zadań domowych. Spotkania odbywają się w domu ucznia lub na terenie Ośrodka w zależności od możliwości lokalowych i sytuacji rodzinnej dziecka. Indywidualny kontakt dziecko – wolontariusz sprzyja nie tylko procesowi uczenia się, ale również buduje relacje pomiędzy nimi, dając dziecku poczucie możliwości uzyskania wsparcia w miarę potrzeb. Wolontariusz zaś może zdobyć doświadczenie w pracy z dziećmi.

Pomoc osobom starszym i niepełnosprawnym koncentruje się na spotkaniach indywidualnych wolontariusza z osobą starszą, niepełnosprawną, podczas których osoby niesamodzielne wspierane są emocjonalnie i poprzez pomoc w czynnościach dnia codziennego.

Podobnie jak w latach ubiegłych pracownicy Ośrodka byli współorganizatorami imprez integracyjnych. W sierpniu 2013 r. odbył się „Rodzinny Rajd Rowerowy”, którego organizatorami byli: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Zarząd Osiedla Nr 9 „Błoki”, Nr 11 „Podzamcze” oraz Komenda Powiatowa Policji. Ponadto do akcji włączyły się: Urząd Miasta, Miejska Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Głównym założeniem imprezy było propagowanie bezpiecznego rodzinnego spędzania czasu wolnego na świeżym powietrzu, integracja lokalnego środowiska.

W rajdzie brało udział 150 osób.

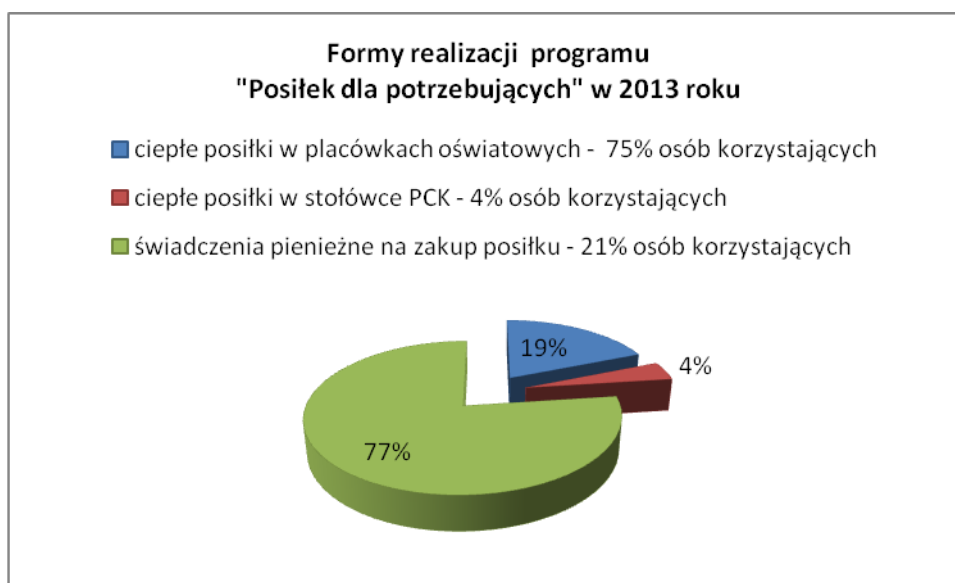
Imprezy integracyjne - Choinki Noworoczne zostały zorganizowane w styczniu w porozumieniu z Zarządami Osiedli Nr 9 i Nr 11. W zabawie wzięło udział około 270 osób. Na choince dzieci uczestniczyły w licznych konkursach z nagrodami, korzystały ze słodkiego poczęstunku.

Do tradycji Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ciechanowie należy już coroczne organizowanie spotkań wigilijnych. Również w 2013 roku zorganizowano Spotkanie Wigilijne dla 100 samotnych osób. Podobnie jak w latach ubiegłych uczestnicy spotkania podzielili się opłatkiem. W miłej świątecznej atmosferze, słuchając kolęd z udziałem władz Miasta i zaproszonych gości, nasi samotni klienci mogli poczuć świąteczną atmosferę magicznych Świąt Bożego Narodzenia. Na zakończenie każdy zaproszony gość otrzymał paczkę świąteczną z artykułami żywnościowymi.

2.5. Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” realizowany był w latach 2006 – 2013 w oparciu o ustawę z dnia 29 grudnia 2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Celem Programu było wsparcie gmin w wypełnianiu zadań własnych o charakterze obowiązkowym w zakresie dożywiania osób, których dochód nie przekraczał 150 % kryterium dochodowego (813,00 zł miesięcznie w przypadku 1 osobowego gospodarstwa domowego i 684 zł miesięcznie na 1 osobę w przypadku wieloosobowego gospodarstwa domowego) w formie zakupu posiłku lub przekazania pomocy pieniężnej na zakup posiłku albo żywności w celu przygotowania ciepłego posiłku. W ramach realizacji Programu pomocą w formie gorącego posiłku lub zasiłku na żywność objęto 1970 mieszkańców Gminy Miejskiej Ciechanów. Z pomocy w formie posiłków korzystały 452 osoby, z zasiłku celowego na żywność 1862 osoby. Niektórzy klienci korzystali pomocy rzeczowej w formie posiłku i świadczenia pieniężnego na zakup posiłku.

Pomoc w formie posiłków była realizowana przede wszystkim w szkołach podstawowych i gimnazjalnych oraz w stołówce PCK. W placówkach oświatowych 372 dzieci korzystało z ciepłych posiłków. Ciepłe posiłki zapewnione zostały w stołówce PCK dla 80 osób dorosłych.

2.6. System wsparcia i opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechanowie jako realizator zadania Gminy Miejskiej Ciechanów posiada dla niesamodzielnych mieszkańców miasta ofertę pomocową w formie pieniężnej, rzeczowej i usługowej. Do form pieniężnych zaliczamy opisywane

świadczenia z funduszu pomocy społecznej w formie zasiłku stałego, okresowego, celowego, świadczenia z Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Z ustawy o świadczeniach rodzinnych osoby niesamodzielne mogą korzystać ze świadczeń w formie zasiłku pielęgnacyjnego, zaś ich opiekunowie, świadczenia pielęgnacyjnego lub specjalnego zasiłku opiekuńczego. Do pomocy rzeczowej zalicza się możliwość korzystania z magazynu MOPS i wypożyczenia łóżka rehabilitacyjnego. Formy pomocy usługowej to przede wszystkim pobyt w dziennych ośrodkach wsparcia, świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, pobyt w placówce zapewniającej całodobową opiekę.

2.6.1. Placówki wsparcia dziennego

Rehabilitacja społeczna ma na celu umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwo w życiu społecznym poprzez pobudzanie aktywności społecznej, wyrabianie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych, kształtowanie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji osób niepełnosprawnych ze środowiskiem. Rehabilitacja społeczna prowadzona jest w placówkach wsparcia dziennego typu Dzienny Dom Seniora, Środowiskowy Dom Samopomocy typu „AiB”.

Dzienny Dom Seniora to ośrodek wsparcia dla seniorów, zapewniający dzienny pobyt mieszkańcom miasta. Celem działalności Domu jest przede wszystkim podnoszenie jakości życia seniorów poprzez przeciwdziałanie marginalizacji i poczuciu osamotnienia oraz ich integrację społeczną. Dom jako placówka wsparcia dziennego, czynny jest od poniedziałku do piątku w godzinach 8.00-16.00. W 2013 roku z oferty Domu skorzystało 35 osób. Pobyt jest bezpłatny, osoby korzystające z placówki ponoszą koszty związane z zakupem obiadu.

Dla osób z upośledzeniem umysłowym i chorobami psychicznymi funkcjonuje w mieście Środowiskowy Dom Samopomocy typu „AiB”. Dom jest jednostką organizacyjną Gminy Miejskiej Ciechanów. Środowiskowy Dom Samopomocy udziela wsparcia społecznego osobom z zaburzeniami psychicznymi. Jest to placówka wsparcia dziennego dla 40 uczestników. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechanowie zgodnie z obowiązującym w tym zakresie prawem, po przeprowadzonym postępowaniu administracyjnym wydaje decyzję kierującą oraz decyzję o odpłatności dla uczestników placówki. W 2013 roku MOPS wydał 46 decyzji administracyjnych kierujących do Środowiskowego Domu Samopomocy „AiB”.

2.6.2. Usługi opiekuńcze

Usługi opiekuńcze na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych świadczone były osobom samotnym oraz tym, którym najbliższa rodzina nie zabezpiecza opieki. Usługi opiekuńcze świadczone były w miejscu zamieszkania. Opiekunki realizujące to zadanie zabezpieczały podstawowe potrzeby osobom z ograniczoną sprawnością, wymagającym częściowego wsparcia w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Usługi opiekuńcze

kierowane były przede wszystkim do osób mających trudności z poruszaniem się, samoobsługą, kontaktem z otoczeniem. Jest to pomoc w zaspokojeniu codziennych potrzeb życiowych: zakupy, przygotowanie posiłków, sprzątanie, ułatwiony dostęp do służby zdrowia. Osoby pozbawione tej formy pomocy często nie miałyby możliwości funkcjonowania w miejscu dotychczasowego zamieszkania. W 2013 roku z pomocy w formie usług opiekuńczych skorzystało 107 osób. Ogółem przydzielono 33837 godzin usług opiekuńczych. Średnio jeden klient korzystał z 26 godzin pomocy usługowej w ciągu jednego miesiąca.

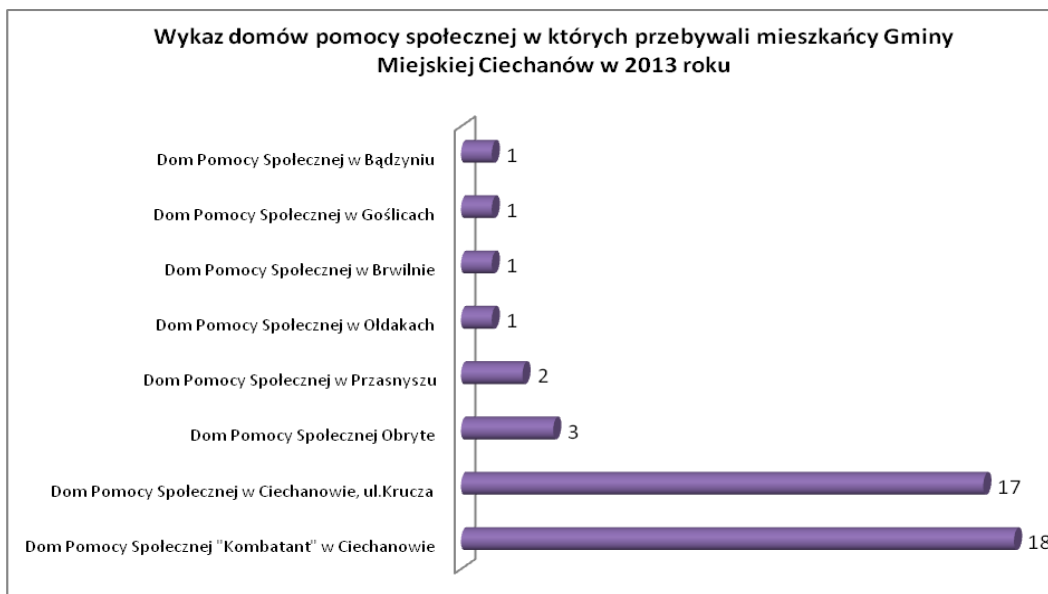
Usługi opiekuńcze świadczone są w dni robocze, od poniedziałku do piątku, w godzinach od 8.00 do 16.00. Odpłatność za usługi opiekuńcze uzależniona jest od sytuacji finansowej osoby korzystającej z usług oraz sytuacji rodzinnej. Odpłatność naliczana jest zgodnie z tabelą odpłatności uchwaloną przez Radę Miasta Ciechanów.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej dysponuje również 34 łózkami rehabilitacyjnymi, które wypożycza nieodpłatnie niepełnosprawnym mieszkańcom miasta. Łóżka Ośrodek otrzymał jako darowiznę z zaprzyjaźnionego miasta Haldensleben w Niemczech. W 2013 roku 39 osób korzystało z tej formy pomocy.

2.6.3. Zapewnienie całodobowej opieki.

Osoby wymagające całodobowej opieki z powodu wieku, choroby, niepełnosprawności które nie są w stanie samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu mają prawo do pobytu w domu pomocy społecznej. Pobyt w placówce ustalany jest na podstawie decyzji administracyjnej. Decyzję o skierowaniu osoby do domu pomocy społecznej wydaje Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej po uprzednim zaakceptowaniu kompletu dokumentów przez Prezydenta Miasta Ciechanów.

W 2013 roku w domach pomocy społecznej przebywały 44 osoby, którym wydano decyzję o skierowaniu. Gmina Miejska Ciechanów finansowała pobyt w domach pomocy społecznej 41 osobom. Mieszkańcy miasta przebywali w różnych placówkach. Domy pomocy społecznej mają bardzo zróżnicowane wysokości opłat. Koszt miejsca waha się w granicach 2.450,00-3.400,00 zł. Umieszczając osoby niesamodzielne w domach pomocy społecznej brano pod uwagę cenę miesięcznego kosztu utrzymania.

Pobyt osób skierowanych do domów pomocy społecznej finansowany był zgodnie z przepisami ustawy o pomocy społecznej. Obowiązek wnoszenia opłat za pobyt osoby niesamodzielnej w domu pomocy społecznej spoczywa na mieszkańcu domu, jego małżonku oraz osobach zobowiązanych do alimentacji. Odpłatność za pobyt mieszkańca w domu pomocy społecznej ciąży na gminie wówczas gdy zarówno mieszkaniec jak i osoby zobowiązane do alimentacji nie są w stanie pokryć w całości kosztów utrzymania. Każdy z mieszkańców ponosił odpłatność stanowiącą 70% własnego dochodu, pozostałą część pokrywała rodzina zobowiązana do alimentacji lub gmina. W 2013 roku odpłatność pensjonariusza domu pomocy społecznej stanowiła kwotę 520.263,00 zł., osoby zobowiązanej do alimentacji - kwotę 43354,24 zł., Gminy Miejskiej Ciechanów - kwotę 915.222,76 zł.

W 2013 roku do domów pomocy społecznej skierowano 7 osób. Średni miesięczny koszt odpłatności za jednego pensjonariusza, spoczywający na Gminie Miejskiej Ciechanów to kwota 2.163,64 zł.. Z 44 osób przebywających w placówkach tylko 3 osoby posiadały dochody, które w pełni pokrywały koszt mieszkańca domu i w 2 przypadkach rodzina partycypowała w kosztach do pełnej odpłatności.

2.7. System wsparcia bezrobotnych.

2.7.1. Formy pomocy kierowane do osób bezrobotnych.

Dominującym problemem od wielu lat jest ubóstwo rodzin spowodowane długotrwałym bezrobociem. Dlatego w stosunku do osób bezrobotnych zaplanowano działania aktywizujące w formie motywowania osób do kontaktu z doradcą zawodowym, kierowanie do prac społecznie użytecznych, udziału w realizacji projektu systemowego „Szansa na lepsze jutro” współfinansowanego ze środków EFS.

Pracownicy socjalni w ramach współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy przekazywali informację o aktualnych ofertach pracy osobom bezrobotnym i poszukującym pracy, korzystającym z pomocy społecznej. Informowali zainteresowane osoby o możliwości skorzystania z poradnictwa zawodowego w PUP oraz możliwości udziału w szkoleniach zawodowych organizowanych przez PUP.

Współpracując z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Warszawie Filia w Ciechanowie pracownicy socjalni skierowali na aktywizacyjne warsztaty grupowe i spotkania indywidualne 32 osoby długotrwale bezrobotne.

W 2013 roku dla osób długotrwale bezrobotnych, klientów Ośrodka kontynuowany był program prac społecznie użytecznych. Gmina Miejska Ciechanów była jego koordynatorem zaś Ośrodek partnerem przy realizacji programu. Ośrodek współpracował zarówno z pracownikami Urzędu Miasta jak również z PUP w zakresie organizowania prac społecznie użytecznych. Prace społecznie użyteczne organizowane były na zasadach określonych w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Do prac społecznie użytecznych wytypowano osoby korzystające ze świadczeń funduszu pomocy społecznej, bezrobotne, zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Ciechanowie. Dzięki współpracy wymienionych instytucji do prac społecznie-użytecznych skierowano 27 osób. Z wytypowanych 27 osób pracę podjęło 15 osób. Jedna osoba nie zgłosiła się po skierowanie do pracy, 7 osób porzuciło pracę, zaś 4 osoby zrezygnowały z prac społecznie - użytecznych z uwagi na podjęcie zatrudnienia. W 2013 roku prace społecznie – użyteczne wykonywano w Wydziale Inżynierii Miejskiej Urzędu Miasta Ciechanów

Osoby skierowane do prac społecznie użytecznych wykonywały pracę w wymiarze nieprzekraczającym 8 godzin tygodniowo, 32 godziny miesięcznie. Wynagrodzenie za prace społecznie użyteczne wynosiło 7,70 zł za godzinę i wypłacane było przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechanowie na podstawie list sporządzonych w Urzędzie Miasta Ciechanów.

Prace społecznie – użyteczne są ważnym narzędziem przy prowadzeniu pracy socjalnej z osobami bezrobotnymi. Przerwanie bezczynności zawodowej kształtuje świadomość klienta i mobilizuje do aktywności zawodowej. Wielu klientów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ciechanowie zgłasza corocznie gotowość do wykonywania prac społecznie - użytecznych. Są to zazwyczaj osoby, które mają trudności w podjęciu stałej pracy, głównie z powodu wieku i braku wykształcenia.

2.7.2. Projekt systemowy „Szansa na lepsze jutro”

Wzorem lat ubiegłych, również w 2013 roku, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował projekt systemowy „Szansa na lepsze jutro” w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Działanie 7.1. Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji, Poddziałanie 7.1.1. Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej.

Celem realizowanego Projektu było podniesienie kompetencji uczestników w zakresie sporządzania dokumentów aplikacyjnych, zasad prowadzenia rozmowy kwalifikacyjnej oraz nabycie kwalifikacji zawodowych. Ważnym elementem były również działania motywujące beneficjentów do poszukiwania pracy, radzenia sobie z problemami, konfliktami i stresem, zwiększające poczucie własnej wartości.

Narzędziem do realizacji projektu był kontrakt socjalny, który przewidywał zastosowanie co najmniej trzech instrumentów aktywnej integracji zaplanowanych w Projekcie w stosunku do każdej osoby aktywizowanej. Główne działania w ramach kontraktu skierowane były do uczestników projektu. Wsparciem objęci zostali również członkowie ich rodzin tj. osoby mieszkające i prowadzące wspólne gospodarstwo domowe w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej.

Instrument aktywizacji zawodowej realizowany był przez Powiatowy Urząd Pracy w Ciechanowie w ramach Porozumienia o współpracy w zakresie promocji zatrudnienia i aktywizacji społeczno-zawodowej osób bezrobotnych, zawarty między Powiatowym Urzędem Pracy w Ciechanowie a Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej na potrzeby realizacji Projektu.

Każdy kandydat deklarujący udział w projekcie otrzymał wsparcie w formie usług doradcy zawodowego w zakresie:

- a) porad indywidualnych i grupowych związanych z analizą potrzeb, indywidualną oceną zawodową i przygotowania Indywidualnego Planu Działania.
- b) ustalenia diagnozy potrzeb określających dobór instrumentów do możliwości każdego kandydata.

Kolejnym etapem były szkolenia zawodowe z obszaru:

- „Podstawy obsługi komputera”, na które skierowano 8 osób.
- „Aranżacja i pielęgnacja terenów zielonych”, na które skierowano 5 osób.
- „Kadry i płace”, na szkolenie skierowano 1 osobę.

- „Opiekun osób starszych i niepełnosprawnych z elementami nowoczesnego sprzętania”, na które skierowano 4 osoby.
- „Sprzedawca z obsługą kas fiskalnych i programów magazynowych”, na które skierowano 8 osób.
- „Operator koparko-ładowarki”, na które skierowano 3 mężczyzn. Jedna osoba zrezygnowała z uczestnictwa w projekcie.
- „Wizaż i stylizacja paznokci”, na które skierowano 2 osoby.
- „Fryzjer stylistka”, na które skierowano 1 osobę.
- „Prawo jazdy kat. B”, na które skierowano 8 osób.
- „Prawo jazdy kat. C”, na które skierowano 2 osoby.
- „Kucharz”, na które skierowano 3 osoby.
- „Bukieciarstwo i aranżacja wnętrz”, na które skierowano 4 osoby.
- „Operator wózków jezdniowych”, na które skierowano 5 osób.

Poza szkoleniami zawodowymi beneficjenci Projektu podnosili swoje umiejętności społeczne uczestnicząc w warsztatach szkoleniowych. Dużą popularnością cieszą się warsztaty o tematyce:

- „Doradztwa prawnego” – były to zajęcia grupowe w zakresie udzielenia informacji o prawach i uprawnieniach służących przywróceniu samodzielności życiowej. Warsztaty ukończyło 29 osób.
- Warsztaty aktywizujące - „Trening umiejętności społecznych” – na warsztaty skierowano 29 osób. Wszystkie osoby ukończyły warsztaty.
- „Szkoła dla rodziców” – warsztaty na które skierowano 16 osób. Warsztaty ukończyło 12 osób.

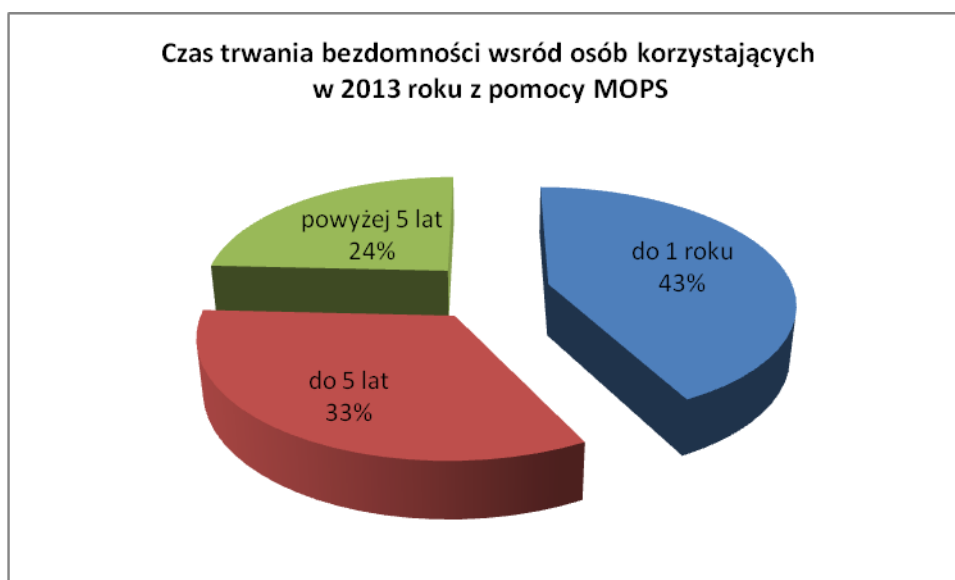
Poza szkoleniami i warsztatami Projekt przewidywał integrację środowiska lokalnego. W ramach prowadzonego Projektu zorganizowano imprezę edukacyjno-integracyjną z okazji „Dnia Świętego Mikołaja”. W imprezie wzięło udział łącznie 134 osoby (tj. 34 uczestników projektu wraz z członkami rodzin prowadzącymi wspólne gospodarstwo domowe).

W latach 2010 – 2013 w Projekcie systemowym „Szansa na lepsze jutro” udział wzięły 122 osoby. Z analizy danych wynika, że 69 uczestników projektu podjęło zatrudnienie, zaś 7 osób podjęło naukę w szkole. Jako zatrudnienie policzono wszelkie formy aktywności zawodowej, również prace społecznie –użyteczne oraz interwencyjne. Z grupy osób podejmujących zatrudnienie do jednego roku pracowało 35 osób, do 3 lat 6 osób i 28 osób pracuje nadal. Z wykazanych 122 rodzin 27 usamodzielniało się wychodząc z systemu pomocy społecznej.

2.8. System wsparcia osób bezdomnych

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wspiera osoby bezdomne, które z różnych powodów utraciły miejsce zamieszkania na terenie miasta. Przez wiele lat liczba osób bezdomnych utrzymywała się na podobnym poziomie około 25 – 27 osób. W 2013 roku ze wsparcia z funduszy pomocy społecznej skorzystały 33 osoby. Tak duży wzrost osób bezdomnych spowodowany był trudną sytuacją socjalno-bytową matki wychowującej troje małoletnich dzieci, która przez kilka miesięcy, jako bezdomna, przebywała wraz z dziećmi w placówce. Obecnie rodzina wynajmuje mieszkanie na terenie miasta.

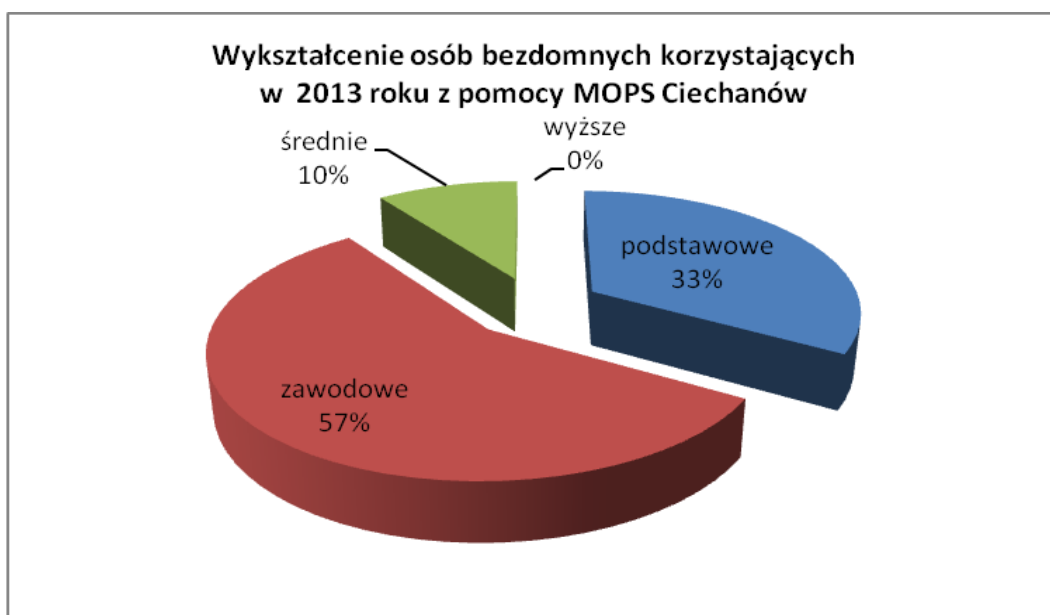
Czas trwania bezdomności jest bardzo różny. Wśród osób korzystających ze wsparcia z funduszu pomocy społecznej były grupy osób, które pojawiły się w systemie pomocy społecznej jako osoby bezdomne w 2013 roku, jak również osoby, które bezdomnymi są od kilku lub wielu lat.

Ustawa o pomocy społecznej definiuje osobę bezdomną jako osobę, która nie zamieszkuje w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i nie jest zameldowana na pobyt stały. W placówkach stacjonarnych dla osób bezdomnych przebywało 31 osób, które otrzymały wsparcie finansowe na opłacenie pobytu w noclegowniach. Były to osoby w wieku aktywności zawodowej (wśród 30 osób bezdomnych 2 osoby były w wieku poprodukcyjnym).

Osoby bezdomne, korzystające w 2013 roku z pomocy społecznej, legitymowały się przeważnie wykształceniem podstawowym i zawodowym. Tylko 10% klientów posiadała wykształcenie średnie.

Większość osób bezdomnych korzystających z pomocy Ośrodka prowadziła jednoosobowe gospodarstwa, nie posiadała rodziny lub zerwała więzi z bliskimi. Są to najczęściej osoby dotknięte problemem uzależnienia stanowiącym bardzo często przyczynę bezdomności. Bardzo trudna i mało efektywna jest praca z bezdomnymi z uwagi na fakt, iż są to osoby niesystematyczne w swoim działaniu, niekonsekwentne i szybko zniechęcające się do pracy.

W 2013 roku na pomoc osobom bezdomnym wydatkowano kwotę 85.191,00 zł.

ZADANIA MOPS W OBSZARZE ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH

2.9. Świadczenia rodzinne

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechanowie realizuje zadania w zakresie świadczeń rodzinnych jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej.

System świadczeń rodzinnych skierowany jest do rodzin, które nie są w stanie samodzielnie zabezpieczyć potrzeb związanych z ponoszeniem wydatków na utrzymanie dzieci. Zasiłek rodzinny przysługuje osobom, których dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza od listopada kwoty 539,00zł. W przypadku, gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności, zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 623,00zł

Podstawowym świadczeniem dla dziecka jest zasiłek rodzinny (77,00 zł na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia; 106,00 zł w wieku powyżej 5 roku życia, 115,00 zł na dziecko uczące się w wieku powyżej 18 roku życia). Do zasiłku rodzinnego w zależności od sytuacji rodziny przyznaje się dodatki z tytułu:

- urodzenia dziecka – świadczenie jednorazowe w wysokości 1.000,00 zł,
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego w wysokości 400,00 złotych miesięcznie
- samotnego wychowywania dziecka - w wysokości 170,00 zł miesięcznie na dziecko, nie więcej jednak niż 340,00 zł na wszystkie dzieci (W przypadku dziecka legitymującego się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności kwotę dodatku zwiększa się o 80,00 zł na dziecko, nie więcej jednak niż o 160,00 zł na wszystkie dzieci.)
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego - w miesięcznej wysokości -60,00 zł na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia oraz 80,00 zł na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 24 roku życia
- rozpoczęcia roku szkolnego - jednorazowo w wysokości 100,00 zł na dziecko.
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania - w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły w wysokości 90,00 zł miesięcznie na dziecko albo w związku z dojazdem z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły, w wysokości 50,00 zł miesięcznie na dziecko

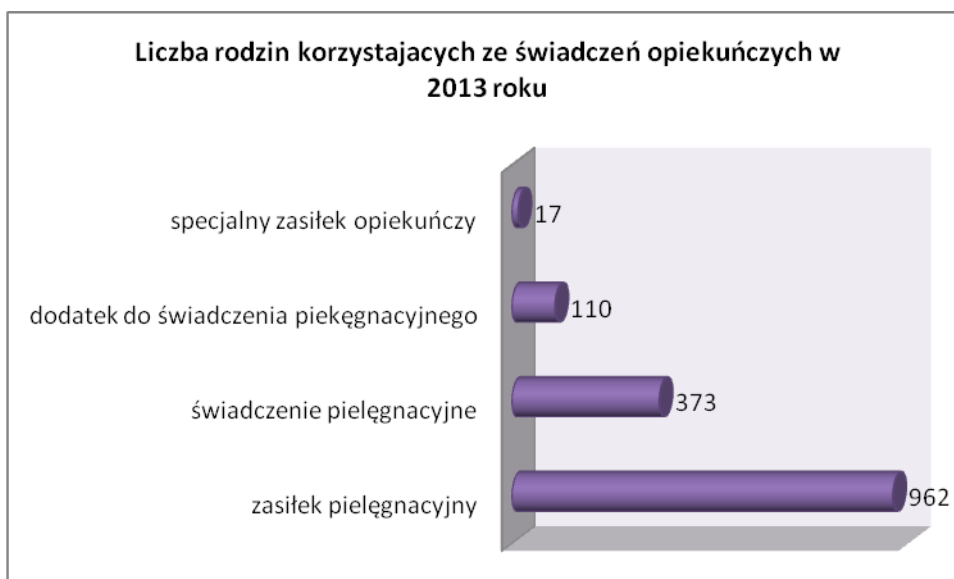
W ramach przyznawanych świadczeń rodzinnych wypłacana jest również jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka. Prawo do tego świadczenia mają rodzice lub opiekunowie prawni dziecka, których dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekroczy kwoty 1922,00 zł netto.

Do systemu świadczeń rodzinnych dołączono również świadczenia opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych do których zalicza się:

- zasiłek pielęgnacyjny w wysokości 153,00 zł miesięcznie wypłacany bez względu na dochód osoby,
- specjalny zasiłek opiekuńczy ,uzależniony od kryterium dochodowego rodziny (623,00 zł.) wypłacany w kwocie 520 złotych. miesięcznie
- świadczenie pielęgnacyjne przyznawane niezależnie od dochodu rodziny w wysokości 620,00 zł. miesięcznie.

Osoby otrzymujące świadczenie pielęgnacyjne mają również prawo do przyznawanej z urzędu pomocy finansowej w wysokości 200,00 zł miesięcznie na podstawie rządowego programu wspierania osób otrzymujących świadczenie pielęgnacyjne.

W okresie od stycznia do grudnia 2013 roku z zakresu świadczeń rodzinnych wydano 3236 decyzji administracyjnych, w tym 57 decyzji odmownych, z powodu przekroczenia przez rodziny dochodu uprawniającego do przyznania świadczeń. Wydano 1199 zaświadczeń, przede wszystkim do celów uzyskania dodatku mieszkaniowego, w sprawach ubiegania się o stypendium szkolne, do sądu.

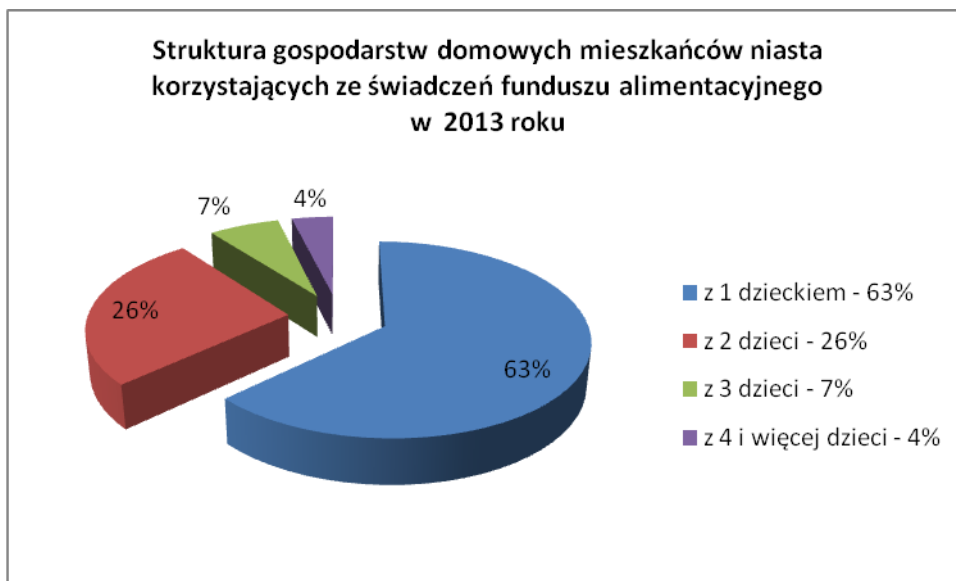
ZADANIA MOPS W OBSZARZE FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO

2.10. Fundusz Alimentacyjny

Ustawa z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów daje możliwość wypłaty świadczeń osobom uprawnionym na poczet należnego świadczenia alimentacyjnego, ustalonego na podstawie tytułu wykonawczego, jeśli egzekucja jest bezskuteczna. Prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego mają rodziny których dochód na osobę nie przekracza kwoty 725,00 złotych. Świadczenia zaś są wypłacane w kwocie zasądzonych alimentów nie wyższej jednak niż 500,00 złotych.

Uregulowania zawarte w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów przewidują dwa rodzaje zadań, których wykonanie spoczywa na organie właściwym wierzyciela oraz na organie właściwym dłużnika. Przy czym właściwość organów oznacza miejsce zamieszkania odpowiednio wierzyciela lub dłużnika alimentacyjnego.

Obowiązki spoczywające na organie właściwym wierzyciela dotyczą działań które koncentrują się wokół wierzyciela i wokół dłużnika alimentacyjnego. Do działań wobec wierzyciela zalicza się ustalenie uprawnień do świadczeń z funduszu alimentacyjnego i wypłatę tych świadczeń. W 2013 roku świadczenia z funduszu alimentacyjnego wypłacono dla 363 rodzin. Struktura gospodarstw domowych była zróżnicowana. Na 363 rodziny korzystające ze świadczeń w 229 rodzinach wypłacono świadczenie na 1 dziecko, w 96 rodzinach na 2 dzieci, w 24 rodzinach na 3 dzieci i w 14 rodzinach na 4 i więcej dzieci.

Działania wobec dłużnika alimentacyjnego w 2013 roku obejmowały:

- 1) przekazywanie do komornika sądowego informacji o przyznaniu świadczeń, jak również o wysokości zobowiązań dłużnika wobec skarbu państwa do dłużnika i do organu właściwego dłużnika (1214 informacji),
- 2) ustalanie organu właściwego dłużnika alimentacyjnego (180 przypadków),
- 3) wnioskowanie do organu właściwego dłużnika o podjęcie wobec dłużnika działań aktywizacyjnych (122 wnioski),
- 4) ustalanie należności dłużnika alimentacyjnego z tytułu wypłaconych świadczeń funduszu alimentacyjnego łącznie z ustawowymi odsetkami (439 osób),
- 5) przekazywanie informacji o stanie zobowiązań dłużnika alimentacyjnego na rzecz skarbu państwa do Biura Informacji Gospodarczej. Do BIG-u zarejestrowano 550 dłużników alimentacyjnych. Ich dane są na bieżąco aktualizowane
- 6) zobowiązanie dłużnika do spłaty zadłużenia w formie decyzji administracyjnej po zakończeniu wypłaty świadczeń (443 decyzje).

W okresie od stycznia do grudnia 2013 roku wydano 477 decyzji administracyjnych, w sprawie wypłat świadczeń z funduszu alimentacyjnego, w tym 2 decyzje odmowne z powodu przekroczenia dochodu uprawniającego do korzystania ze świadczeń oraz braku uprawnień rodziny.

Prowadzenie postępowania wobec dłużników alimentacyjnych spoczywa na organie właściwego dłużnika. Organ właściwy dłużnika ponosi odpowiedzialność za aktywizację dłużnika alimentacyjnego, zamieszkującego na terenie gminy. Do tej grupy obowiązków należy w szczególności:

- 1) przeprowadzanie z dłużnikami wywiadów alimentacyjnych,
- 2) przyjmowanie od dłużników oświadczeń majątkowych,
- 3) przekazywanie komornikowi i organowi właściwemu wierzyciela wszystkich istotnych informacji o dłużniku, mających wpływ na egzekucję lub wypłatę świadczeń,

- 4) aktywizowanie dłużnika alimentacyjnego do podjęcia działań w kierunku uzyskania dochodu (wzywianie do rejestracji w PUP, sporządzanie wniosków o aktywizację do PUP itp.),
- 5) dyscyplinowanie dłużnika wnioskami do Starosty o zatrzymanie prawa jazdy,
- 6) zgłaszanie do Prokuratury podejrzenia popełnienia przestępstwa z art.209 K.k. (przestępstwo niealimentacji),
- 7) analiza wniosków dłużników o umorzenie ich zobowiązań z tyt. wypłaconych zaliczek alimentacyjnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

W 2013 roku, w zakresie postępowania wobec dłużników alimentacyjnych, pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ciechanowie wykonywali następujące czynności:

- przeprowadzili 155 wywiadów alimentacyjnych,
- przyjęli 155 oświadczeń majątkowych,
- w 130 przypadkach poinformowali PUP o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego,
- w 282 przypadkach przeprowadzono postępowania administracyjne dotyczące uznania dłużnika alimentacyjnego za osobę uchylającą się od zobowiązań alimentacyjnych, na podstawie których wydano 116 decyzji uznających dłużników za osoby uchylające się od zobowiązań alimentacyjnych,
- przekazali komornikowi sądowemu 190 informacji mających wpływ na egzekucję świadczeń,
- skierowali 184 wnioski do Prokuratury o ściganie za przestępstwo określone w art.209 par.1kk.
- skierowali do Starosty 177 wniosków o zatrzymanie prawa jazdy.

Z uwagi na fakt, iż dłużnicy alimentacyjni to przeważnie osoby bezrobotne, czasami bezdomne, ściągalność należności w 2013 roku wyliczana jest na poziomie około 10% wypłaconych świadczeń.

III. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Wieloletnią perspektywę w zakresie zadań pomocy społecznej wyznacza Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście Ciechanów. W ramach realizacji zadań wpisujących się w Strategię podejmowanych jest szereg działań zarówno przez instytucje samorządowe Miasta Ciechanów, jak i organizacje pozarządowe. Wszystkie zmagają się do poprawy sytuacji społecznej i warunków życia mieszkańców miasta. Opracowanie i realizacja Strategii jest zadaniem gminy. Jest to dokument określający priorytety w działaniach w zakresie polityki społecznej na najbliższe lata, pozwalający na budowanie spójnego i skutecznego systemu dającego gwarancję zaspokojenia różnorodnych potrzeb społeczności lokalnej.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2006-2013 kreowała politykę społeczną miasta w kierunku dążenia do podejmowania działań wyrównujących szanse rozwojowe mieszkańców miasta. Stopień realizacji Strategii zależał od czynników wewnętrznych i zewnętrznych. Do czynników wewnętrznych zaliczono sposoby i możliwości techniczno-organizacyjne, zaś do czynników zewnętrznych wysokość środków będących w dyspozycji samorządu oraz społeczne zapotrzebowanie na realizację wyznaczonych celów.

Zadania ujęte w Strategii to przede wszystkim zadania ustawowe realizowane przez jednostki z terenu miasta. Nie sporządzono w związku z tym w planach budżetu gminy, odrębnego preliminarza wydatków na realizację zadań zawartych w dokumencie Strategii. Plan wydatków uwzględniany był w budżecie każdej jednostki.

W dniu 23 grudnia 2013 roku Uchwałą Nr 440/XXXVII/2013 Rada Miasta Ciechanów przyjęła Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014-2018. W dokumencie określono priorytety i kierunki działań w taki sposób, by maksymalnie wykorzystać istniejące zasoby w celu stworzenia bezpieczeństwa socjalnego. Skuteczna polityka społeczna to polityka zapewniająca mieszkańcom bezpieczeństwo socjalne, opiekę nad rodziną poprzez umożliwienie samodzielnego rozwiązywania swoich problemów i pełne uczestnictwo w życiu społecznym.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście Ciechanów na lata 2014-2018 zakłada siedem celów strategicznych do których należą:

CEL STRATEGICZNY I. - Zintegrowany system pomocy rodzinie. Celem strategicznym jest tworzenie systemu pomocy dziecku i rodzinie, pozwalającego na utrzymanie dziecka w rodzinie naturalnej lub zapewnienie opieki i wychowania poza rodziną naturalną.

CEL STRATEGICZNY II. - Rozwój zintegrowanego systemu wsparcia dla osób niepełnosprawnych i w wieku sędziwym. Celem strategicznym jest utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych jak najdłużej w środowisku zamieszkania, zapewnienie im opieki i wsparcia.

CEL STRATEGICZNY III. - Podnoszenie aktywności zawodowej. Celem strategicznym jest zwiększenie szans na podjęcie pracy zawodowej i przeciwdziałanie negatywnym skutkom społecznym wynikającym z bezrobocia. Oddziaływanie zarówno na osoby bardziej aktywne, samodzielne, które wymagają niewielkiego wsparcia, jak i osoby, które nie potrafią wykorzystać własnych zasobów i możliwości przy korzystnych zmianach na rynku pracy.

CEL STRATEGICZNY IV. - Rozwój zintegrowanego systemu przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie. Celem strategicznym jest rozwiązywanie sytuacji kryzysowych i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i jej skutkom.

CEL STRATEGICZNY V. - Aktywizacja środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym. Celem strategicznym jest wspomaganie osób i rodzin we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności realizacji potrzeb życiowych i uczestnictwa w życiu społecznym.

CEL STRATEGICZNY VI. - Rozwój zintegrowanego systemu przeciwdziałania bezdomności. Celem strategicznym jest reintegracja osób bezdomnych ze środowiskiem.

CEL STRATEGICZNY VII.- Społeczeństwo obywatelskie jako czynnik integracji lokalnej. Celem strategicznym jest kompleksowe uruchomienie zasobów środowiska lokalnego, inicjowanie

ruchów samopomocowych i obywatelskich, promowanie i wdrażanie pracy wolontarystycznej i zespołowej, inicjowanie lokalnych prospołecznych akcji i wydarzeń.

CEL STRATEGICZNY VIII. - Rozwój służb społecznych oraz skuteczny system pomocy oparty na współpracy instytucjonalnej. Cel strategiczny zorientowany na wzmocnieniu wizerunku pracownika socjalnego, poprzez podnoszenie wiedzy i umiejętności, wdrażanie nowych rozwiązań organizacyjnych służących podniesieniu jakości świadczonych usług.

Systematyczne i planowe dążenie do osiągnięcia wytyczonych celów strategicznych sprzyja współpracy różnych instytucji i organizacji pozarządowych, które zajmują się pomocą społeczną w mieście oraz instytucji działających w szerszym obszarze polityki społecznej. Podnosi skuteczność podejmowanych działań.

IV. Podsumowanie.

Lokalna polityka społeczna spełnia ważną rolę w życiu mieszkańców, bowiem daje poczucie bezpieczeństwa socjalnego, podnosi poziom życia poprzez zaspokajanie potrzeb społecznych. Oparta jest na funkcjonującej infrastrukturze społecznej, jak również wykwalifikowanej kadrze służb społecznych.

Z analizy potrzeb w zakresie pomocy społecznej wynika, iż największe niedobory występują w braku lokali przeznaczonych na mieszkania chronione z przeznaczeniem dla osób starszych, niepełnosprawnych, osób bezdomnych realizujących program wychodzenia z bezdomności, jak również braki w zakresie placówki wsparcia dziennego.

Poszerzanie działań wspierających rodziny w pełnieniu ich podstawowych funkcji, to ważne zadanie zapisane w wielu dokumentach programowych Gminy Miejskiej Ciechanów, realizowane przez instytucje samorządowe powołane do wspierania rodziny oraz organizacje pozarządowe. Stworzenie placówki wsparcia dziennego przyczyniło by się do rozszerzenia oferty pomocowej oraz umożliwiło by zrealizowanie obowiązku wynikającego z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Rosnąca liczba osób starszych generuje konieczność rozbudowania działań na rzecz osób niesamodzielnych. Dołączenie do istniejącej oferty pomocowej możliwości w formie zamieszkania w mieszkaniu chronionym rozszerza katalog usług oferowanych przez gminę jednocześnie przynosząc korzyści po obu stronach.

Osoby bezdomne z terenu miasta najczęściej korzystają z pobliskich noclegowni w Trzciance oraz Dreglinie. Placówki te w pełni zabezpieczają potrzeby miasta w tym zakresie. Osoby zameldowane ostatnio w mieście Ciechanów przebywające w noclegowniach wspierane są zasiłkami celowymi na opłacenie miejsca noclegowego i wyżywienia. Brakuje jednak możliwości zapewnienia mieszkania chronionego dla osoby bezdomnej realizującej program wychodzenia z bezdomności. Oferta taka dawała by możliwości prowadzenia bardziej efektywnej pracy socjalnej z osobami bezdomnymi.

Polityka społeczna na przestrzeni ostatnich lat uległa znacznej modyfikacji. Należy spodziewać się, iż kolejne lata również przyniosą wiele zmian. Trwają prace nad nowymi rozwiązaniami w funkcjonowaniu pomocy społecznej na szczeblach samorządowych. Zmiany te wymuszają stałe doskonalenie sprawności funkcjonowania pomocy społecznej również poprzez podnoszenie kompetencji kadry pomocy społecznej.